توفیق نادر ، ضیا رضا

شکوفهٔ تاریخیه

تاریخ عمومی یه ذیل

برنجی جزؤ

فیشاتی قرق پاره‌در

استانبول

(قره‌بت) مطبعه‌سی — ابوالسعود جاده‌سنده

۱۳۲٤

عالمین تاریخیه‌سنک حرب و اقوامی کبی مشتبهات بشرای ادوار مستقبله‌یه تعمیم و تجدیددن منسیه‌سنه ارجاع نظر ایله تضمین امل طریقنی استحصال ایتمکه خدمت ایدر .

فی الواقع قرین محو و انقراض اولمش اولان اقوام ماضیه صحائف تاریخیه‌سی باشلی باشنه مهیج ، عبرت آمیز — کیم بیلور ، بلکه‌ده مبشر و تسلی بخش ! — سلاسل عواملی احتوا ایتمکده‌در .

مدنیت قدیمه‌نک یادکار حیاتی اوله‌رق یالکز مغاره‌لر ، طاشدن سلاحلر ، ستونلر ، معبدلر ، هیکللر ، اهرام قلعه‌لردا هر دورک ، هر قرنک حیات سیاسیه و عمومیه‌سنی تلخیص ایده‌بیله‌جک اوفق اوفق منقبه‌لر واردر که بونلرده عائد اولدقلری

زمانک بر مرآت صادق روحانیانی‌دردلر . ایشته مرور دهور و اعصار ایله پوشیده و نسیان زده اولان ادوار متقدمه‌ده بر سیر سریع ایله یاپیلان تقرجدن التقاط صورتیله شو تحفهٔ تتبع وجودپذیر اولمشدر ، قارئین ایچون باعث کلال اولمزسه نه شرف !

ضیا رضا — توفیق نادر

[illegible]

اسكندرك ، غورديونده دوكومى چوزمسى

[illegible]

اوغلوم . سكا هيچ برشى مقاومت ايده مز

آسيايه مصمم اولان سفرينك اجراسندن اقدم اسكندر
(دلف) ده بولنان كاهنه‌دن استخاره ايتمك ايستدى . كاهنه
تفالدن وقال ايچون مقام مخصوصنه صعوددن امتناع ايتمسى
اسكندر موسى اليهايى جبراً اخذ موقع وافاى وظيفه‌يه سوق
ايتديكنه قانع مقلد كاهنه : — اوغلوم ! سكا هيچ برشى
مقاومت قابل اولميه‌جق [illegible]
اسكندر ايسه : — [illegible]
[illegible]

اسكندر ، كنديسنه اميدى صاقلار

٣٣٤ سنه ميلاددن اول الك بهارنده اسكندر انجق يكرمى
ايكى ياشنده بولونديغى حالده اوتوز بيك پياده ايله بش بيك
سوارى ايله آسيا فتوحاتنه حاضرلانيوردى . دها او زماندن
بتون امنيه‌لرينى حيز حصوله ايصال ايتمشجه‌سنه زير پاى شوكتنه

فلیپ چوجغك کوستردیکی غرور ونخوته قارشی برده کندیسی طرفندن تجربه اولونمسنه مساعده ایتدی کنج پرنس کولکه‌سنك حرکاتندن اورکدیکنی فرق ایتدیکندن حیوانه برنیم قوس رسم ایتدیره‌رك کوشه طوغری چویردی ـ واونی دیلیله الیله سوه‌رك، تلطیف ایدرك بر آن مناسبده سریع اولدیغی قدر خفیف برحرکته اوسته آتلادی . اولا اوره‌کمسزین یالکز دیزکینی صیقدی، شدت ووحشتك تخفف ایتدیکنی کورمسی اوزرینه دیزکینی کوشندی وسرنجه پرلسان ایله اداره‌یه باشلایه‌رق دولو دیزکین یرافدی. فلیپ وبتون سرای ارکانی لرزان وهراسان برسکون عمیق ایچنده منتظر نتیجه ایدیلر. پرنسك هدفه کلنجه حیوانی همان دوندردیکی ومطیع ومنقاد برحالده محل مقصوده کتیردیکی کورلدی ، بتون قلبلردن قوپوب کلن بر آوازه تقدیرات ایله استقبال اولونیوردی، اوزمان پدری فلیپ اشکریز تأثر اولدیغی حالده :

— یاوروم ، سن کندیکه لایق ممالك آرا : ماکدونیا سنك ایچون ناکافیدر! دیمشدر.

* * *

زمانی مورخلرینك بیاناتنه کوره (بوسه‌فال) اوزرنده اکر اولمادقجه سائسنه تسلیمیت کوستره‌رك اوستنده اکری بولوندقجه اوزرینه اسکندردن باشقه‌سنی بندیرمز وپرلسك تقربنی کوردور کسورمز زانو بر زمین اولورمش ،

اسکندر هرنه طرفه اجرای سفر ایتمش ایسه بوسه فالی‌ده برابر کوتورمش . و (پوروس) ایله وبردیکی خونین محاربه‌ده (بوسه‌فال) ی ضایع ایتمکله متألم اولمشدر، او درجه‌ده‌که (هیداسپ) سواحلنده بو حیوان ایچون هکلف مراسم تدفینیه اجرا و مدفنی اطرافنده تأیید خاطره‌سنه مدار اولمق اوزره (بوسه‌فالیا) نام شهری انشا ایتدیرمشدر .

آسپازی

یونانستانلی برقادیندر. حسن وآنی وفرط ذکاسی جهتیله شهرت شعار اولمشدر. هنوز هنکامهٔ آب وتاب شبابنده آتنه‌یه کلمش، چوق وقت کچمه‌دن زمانك اك بیوك آدملرینی، سوقراط‌ه‌ی (آلسیبیاد) ی حتی فصاحت وبلاغتك منبع زلال فسون پروری اولان (پریقلس) ی بیله اسیر ملاحق ایتمشدی . پریقلس مشارالیهایه دلدادهٔ عشق وسودا اولدیغی تحت نکاحنه آلمق اوزره ایلك حرمنی ترك ایتمشدر. (پریقلس) بوقادینه او درجه اسیر ومفتون اولمش ایدیکه جمهوریتك امور ومعاملاتنده بومعشوقهٔ

بسبتون آزاده اولمسه کرکدرکه، سوقراطك شو افاده‌سی ده بونی تأیید ایدر :

« ای آنتیستن ! مانتوکك دلیکلری آره‌سندن کبر و نخوت کوریورم ! »

آنتیستن فلسفه‌سنك اك بیوك شاکردی دیوژه‌ن‌در.

افادهٔ سابقه سوقراطك اولوب دیوژه‌نه عطف اولونمسی نابمحلدر .

دیوژه‌ن

کلبیون فلاسفهٔ مشهوره‌سندن دیوژه‌ن یونانستان مستملکاتندن بولونمش اولان سینوبده قبل المیلاد ٤١٣ سنه‌سنده تولد ایتمشدر . دها اوائل شبابنده آتنه‌یه کلوب فلسفه‌یه تخصیص نفس ایتمش وکلبیونك رئیسی اولان « آنتیستن » ك درسلرینی تعقیب ایتمشدر . « آنتیستن » ك فلسفه‌سی سوقراط فلسفه‌سنك صورت مفرطه‌سیدر . دیوژه‌ن خواجه‌سنی‌ده فرسخ فرسخ کچمش و اوکا اقتداءً النه بر عصا، صرتنه بر هکبه اوره‌رق مراسم اجتماعیه‌یی استحقارده دها ایلرو وارمش وعصرینك

اعتقاداتنی، قوانینی، اخلاقنی، وتعاملاتنی شدتله تزییف ایدر، وهمجنسنه فوق العاده برعدم تنزل کوسترر وسمدار استهزالریله تذلیل ایدردی . وباخصوص اینجه وپایانسز کنایات وتلمیحاتی ایله مغلوب هوساتی اولانلرله سفاهت پرورانی وخیالپرستانی شدتله جزالتدیرر، واخلاق عمومیه‌نك سقوطندن وقوانین طبیعیه‌نك منسی وپسماتده براقلدیغندن، و احتراصات دبدبه وطنطنه‌نك آن بآن وسعت پذیر اولمسندن اشتکا وبو احوال غیر معقوله‌یه هجوم ایدردی . بزده بو طریق فلسفینك اسمی حیاسزلق وکستاخلق ایله همعنی ایسه‌ده دورقدیمده مرغوب ومشهور ایدی، و زه‌نونك اصول وطریق فلسفه‌سنده‌کی متانت اخلاقده بو اساسدن متفرعدر ، حتی دنیله بیلورکه کلبیون فلاسفهٔ قدیمه‌سنك انزوا پرورانی حکمنده ایدی .

فقط حیف‌که، دوا ناپذیر برمیلان کبر ونخوت سوقراطك چشمان دقیقه سنجانه آرتیستن‌ك مانتوسنده لایحصی دلیکلرندن لمعه‌پاش اولان برابتلای عظمت فروشانه . بو مسلك فلسفینك طریق فضیلتنده سرنمای مهابت اولان بر خجر پارهٔ تهدید وضع وحالنی آلمشیدی و بو فلسفه باخصوص دیوژنده تصنع بردازلغه ومردمکریزلکه قدر واردی .

فی الواقع دیوژه‌ن افراط دوشمش وانسانلرك کولنج وشایان تحقیر جهتلرینی نشر وهجو طریقنه بردرجه‌ده دوکلمشدرکه

نهایتده اختیار ایتدیکی افراط پرورلك نتیجه‌سی اوله‌رق کندیسی عالمك مسخره‌سی اولمشیدی .

توصیه ایتدیکی مزایای اخلاقیه‌یه بر نمونه تشکیل ایتمك وهرنوع اطوار وحرکاتنه بر خاصهٔ شهرت افاضه ایتمك اوزره حیاتی سوقافلرده کچیره‌رك مسلك فلسفیسنه نهایت‌الامر اسملری بحق اضافه ایدلمش اولان حیوانلره مقارن بولونمشدر . کندینی افکار باطله‌نك فوقنده کوسترمك وهرکسلره بالکز فنالقدن بشقه هیچ برشیئك عیب اولمدیغنی تلقین ایتمك ایستمش وانسانیت متمدنه‌جه مرعی اولان موضوعات عفت واخلاقی برطرف ایتمشدر . الحاصل افلاطونك طوغری اولدیغی قدر نکته‌لی اولان تعبیرمخصوصنجه دیوژه‌ن افراطپرور سوقراطدن بشقه کیمسه دکلدر .

دیوژه‌نك حیاتی غرابتله، بکارت افکارایله، نکته‌دانلقله، ومرارت انکیز کنایه وتلمیحلر ایله لبالبدرکه باشلوجه‌لری بروجه آتی تعداد اولنور .

برکون عجمی تیر اندازك آتدیغی اوقلرك هربری برطرفه کیدوك هیچ برینك هدفه اصابت ایتمدیکنی کورونجه :

— کندیمی قورومق ایچون دها امین یر اوله‌مازدیه‌رك طوغریجه، نشانکاهك اوکنه کیدوب اوطورمشدر .

مابعدی ایکنجی جزوده